

АСТАНА *2 санд.*
МЕДИЦИНАЛЫҚ
ЖУРНАЛЫ

 1/2007

ISSN 1562-2940

Қазақстан Республикасының
денсаулық сақтау министрлігі

**Астана
Медициналық
Журналы**

**Astana Medical
Journal**

2007 № 1(37)

*Ежеквартальный научно-
практический журнал*

*Собственник: Республиканское
государственное казенное
предприятие "Казахская
государственная медицинская
академия МЗ РК (Астана)"*

*Журнал перерегистрирован
Министерством информации
Республики Казахстан
08.10.2003. Астана*

Регистрационный номер 4277-Ж

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР

Доскалиев Ж.А.

Розенсон Р.И.

(зам. главного редактора)

Дарменов О.К.

Ахметов К.К.

Калиева К.Д.

Галицкий Ф.А.

Молдахметов М.С.

Зуева О.М.

Түлебаев Р.К.

Сейсембеков Т.З.

Цой О.Г.

РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ

Алиев М.А. (Алматы)

Муминов Т.А. (Алматы)

Апсаликов К.М. (Семей)

Ракишев Г.Б. (Алматы)

Беркинбаев С.Ф. (Актобе)

Батпенов Н.Д. (Астана)

Дайырбеков О.Д. (Шымкент)

Каюпова Н.А. (Алматы)

Алчинбаев М.К. (Алматы)

Джусупов А.К. (Алматы)

Ботабекова Т.К. (Алматы)

Тайгулов Е.А. (Астана)

Түлеуов М.К. (Семей)

Кулмаганбетов И.Р. (Қарағанда)

Шарманов Т.Ш. (Алматы)

Рахитбеков Т.К. (Семей)

АДРЕС РЕДАКЦИИ

*010000, Астана,
ул. Сары-Арка, 95
Медицинская академия
Тел.: 239652
Факс 239590*

**МАЗМУНЫ
АЛДЫҒЫ МАҚАЛАЛАРҒА ШОЛУ**

Қалиева К.Д.
Сапа менеджменті жүйесінің үрдістік жағдай саласындағы қорытындылары

Жақсылықова Р.Д.
Кенелердің адамға беретін залалдары. Х. 1.

Саутнер Е.Л., Байманова А.Т.
Қоршаған ортаға және адам организміне техногенді симметриялық емес диметилгидрозин өнімдері әсерінің медициналық-экологиялық мәселелері

Губская Е.Б.
Мидың структуралық құрылысына және гидратация дәрежесіне этанолдың әсерінің аспектілері.

Жусупова А.С.
Жұлынның жаракаттық зақымдануын патологиялық физиологияға енгізу

Яушева Д.С., Джумахаева А.С.
Жұлынның (глиялық) аралық тіні өсуінің патогенезі, клиникасы, диагноздау және емдеуінің қазіргі күнгі аспектілері

Сыздықова Б.Р., Нурписова Д.Н.
Шашыранқы тіннің сырқаттық катаболизмінің этиологиясымен патогенезі мәселелерінің қазіргі күнгі жағдайы

Ханасов В.В., Васильченко А.А., Сергиенко А.В.
Вибрация емдеу факторы ретінде 1

Чапаган Д.А., Досаханов А.Х., Букенов А.М., Мұратбеков М.Н.
Өкпенің домалақ ісіктерін сәулелік тәсілдер арқылы қарау

**ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ ҰЙЫМЫ
ЖӘНЕ ГИГИЕНА.
САЛАУАТТЫ ӨМІР СҰРУ МӘСЕЛЕЛЕРІ**

Чимбаева Г.Н., Розенсон Н.Г., Колядинова О.В.
Жүкті әйелдерге медико-психологиялық көмектерді іске асыру мәселелері

Оразбаева Р.Е.
Тау-кен өнеркәсібінің жұмысшыларының кәсіби бронхит пен өкпе демікпесі ауруларының клиникалық ерекшеліктері

Ыбраев С.Т., Айтенов Б.Т., Түсіпова Б.К., Кубекова С.К.
Дене шынықтыру-сауықтыру шараларын жекешелендіру, ол - вертеброгенді патология қаупі бар спортшыларға алдын алу негізі ретінде

Енсебаев Е.Ж., Цой Т.Т., Сим И.А., Чернышова А.В., Ким Д.А.
Отан соғысының мүгедектеріне арналған Орталық клиникалық госпиталінің мәліметтері бойынша бүйрек пен зәрғағар жүйесінің тастары ауруының кездесу жиілігі

Дәкенов Қ.М., Нурсұлтанов С.Қ., Набиев С.С.
Әскерлік медициналық қызметтің күнделікті әрекетін басқаруды автоматтандыру

Самченко И.А., Жақыманова Г.Қ.

**ОГЛАВЛЕНИЕ
ОБЗОРЫ. ПЕРЕДОВЫЕ СТАТЬИ**

Қалиева К.Д.
6 Результативность системы менеджмента качества в рамках процессного подхода

Жақсылықова Р.Д.
8 Вредоносное значение клещей для человека. Ч. 1.

Саутнер Е.Л., Байманова А.Т.
10 Медико-экологические проблемы влияния техногенных продуктов несимметричного диметилгидразина на организм человека и окружающую среду

Губская Е.Б.
14 Некоторые аспекты влияния этанола на степень гидратации и структурные изменения головного мозга

Жусупова А.С.
17 Патолофизиология травматического повреждения спинного мозга

Яушева Д.С., Джумахаева А.С.
20 Современные аспекты патогенеза, клиники, диагностики и лечения сирингомиелии

Сыздықова Б.Р., Нурписова Д.Н.
26 Современное состояние проблемы этиологии и патогенеза рассеянного склероза

Ханасов В.В., Васильченко А.А., Сергиенко А.В.
30 Вибрация как лечебный фактор. Ч. 1

Чапаган Д.А., Досаханов А.Х., Букенов А.М., Мұратбеков М.Н.
34 Лучевые методы визуализации округлых образований легких

**ГИГИЕНА И ОРГАНИЗАЦИЯ
ЗДРАВООХРАНЕНИЯ.
ВОПРОСЫ ЗДОРОВОГО ОБРАЗА ЖИЗНИ**

Чимбаева Г.Н., Розенсон Н.Г., Колядинова О.В.
38 Вопросы совершенствования медико-психологической помощи беременным

Уразбаева Р.Е.
41 Особенности клинического течения хронического профессионального бронхита и бронхиальной астмы у рабочих горнодобывающей промышленности

Ибраев С.Т., Айтенов Б.Т., Тусупова Б.К., Кубекова С.К.
43 Индивидуализация физкультурно-оздоровительных мероприятий как основа профилактики у спортсменов с факторами риска вертеброгенной патологии

Енсебаев Е.Ж., Цой Т.Т., Сим И.А., Чернышова А.В., Ким Д.А.
48 Частота мочекаменной болезни по данным Центрального клинического госпиталя для инвалидов отечественной войны

Дәкенов Қ.М., Нурсұлтанов С.Қ., Набиев С.С.
50 Автоматизация управления повседневной деятельности войсковой медицинской службы

52 *Самченко И.А., Г.К. Жақыманова*

Жанұянын әлеуметтік жағдайының бала денсаулығына және дамуына әсері

Клименко В.И.

Стоматологияда инновациялық процесінің ағымындағы ықтимал нұсқалары

Хайруллина З.С., Кузденбаева Р.С., Есенжулова А.Б.
Бронхиалды астмамен науқас адамдарды комплексті емдеуде солодка майын қолданудың фармако-экономикалық маңыздылығын салыстырмалы талдау

КЛИНИКАЛЫҚ МЕДИЦИНА

Талаева Ш.Ж., Тулеуов А.Е., Казанцева И.А., Гуревич Л.Е., Ермилова В.Д., Ориновский М.Б., Дворова Е.К., Кушлинский Н.Е.
Ісіктерде молекулярлық биологиялық маркерлердің анықталуы

Талаева Ш.Ж.

Сүт безінің ісіктерімен сырқаттанған науқастарда s Fas көрсеткіштері

Курмалаев А.С., Туганбеков Т.У.

Сүт безінің катерсіз ісіктерін хирургиялық жолмен емдеудегі жаңа технологиялар

Турсынов Н.И.

Омыртқа және жұлынның мойын бөлімі жарақаттанған науқастардың ерте реабилитациясының жолдары

Апсаликов К.Н., Розенсон Р.И., Гусев Б.И., Омарова З.З.
Семей ядролық полигонның радиациялық қауіп бар жердегі тұрғындар қалқанша безінің мөлшерге байланысты іштен сәулелену әсері

Оразбаев С.Т., Жексенбаев А.А.

Холангитті кешенді емдеуде эритроцитарлық фармакоциттерді қолдану

Сагиндикова Г.Е., Коган Е.А., Флигель Д.М., Телеуов М.К.
Қазақстанның Семей облысындағы радийбелсенді-ластанған аумағында ұзақ уақыт бойы тұрып жатқан тұлғаларында фиброздық-қуыс өкпе туберкулезінің морфологиялық және иммуногистохимиялық ерекшеліктері

Сафаров К.Г.

Жол көлік болған травматизм. жүйелердің және оның алдын алуын жетілдіруі. медициналық қызмет көрсету зардап шеккендерді емдеу

Байбулатов Т.Д., Шитлов Е.С.

Доғал затпен зақымдалған кездегі қол басы сүйектеріндегі сынықтардың пайда болу жағдайының рентгенограмма арқылы анықтаудың сот-медициналық сипаттамалары

Колос А.И., Колос Е.Н., Климовский А.И., Әскеров К.Н., Нугманов Н.А.

Сіреспелі өкпе қабының қабынуына шалдыққан науқастарды диагноздау мен емдеудің кейбір аспектілері

Арыстанова А.Ж.

Ревматикалық емес миокардитті диагностикалау: қабыну маркерлері, кардиомициттердің зақымдануы және нейрогуморалды факторлар

Ботабекова Т.К., Сарсембекова К.Т., Балыбина Г.В.
Ісігінген экзофтальмді комплексті емдеудегі физиотерапия

Рустемова С.А.

Жоғарғы ми қызметіне эпилепсияға қарсы емнің әсер етуін бағалау

Влияние социального положения семей на здоровье и развитие детей

Клименко В.И.

57 Вероятные варианты течения инновационного процесса в стоматологии

Хайруллина З.С., Кузденбаева Р.С., Есенжулова А.Б.

60 Сравнительный анализ фармако-экономической эффективности применения масла солодки в комплексном лечении больных бронхиальной астмой

КЛИНИЧЕСКАЯ МЕДИЦИНА

Талаева Ш.Ж., Тулеуов А.Е., Казанцева И.А., Гуревич Л.Е., Ермилова В.Д., Ориновский М.Б., Дворова Е.К., Кушлинский Н.Е.
63 Определение молекулярно-биологических маркеров в опухолях молочной железы

Талаева Ш.Ж.

69 Уровень s Fas в оценке прогноза больных с опухолями молочной железы

Курмалаев А.С., Туганбеков Т.У.

73 Новые технологии в хирургическом лечении доброкачественных новообразований молочных желез

Турсынов Н.И.

76 Пути ранней реабилитации больных с травмой шейного отдела позвоночника и спинного мозга

Апсаликов К.Н., Розенсон Р.И., Гусев Б.И., Омарова З.З.

79 Дозовая зависимость эффектов внутреннего облучения щитовидной железы у лиц, проживавших в зонах радиационного риска Семипалатинского ядерного полигона

Оразбаев С.Т., Жексенбаев А.А.

82 Эритроцитарные фармакоциты в комплексном лечении холангита

Сагиндикова Г.Е., Коган Е.А., Флигель Д.М., Телеуов М.К.

85 Морфологические и иммуногистохимические особенности фиброзно-кавернозного туберкулеза легких у лиц, длительное время проживавших на радиоактивно-загрязненных территориях Семипалатинской области Казахстана

Сафаров К.Г.

91 Дорожно-транспортный травматизм, совершенствование системы его профилактики, оказание медицинской помощи и лечение пострадавших

Байбулатов Т.Д., Шитлов Е.С.

94 Судебно-медицинские критерии установления условий образования переломов пястных костей при тупой травме кисти по рентгенограммам

Колос А.И., Колос Е.Н., Климовский А.И., Аскеров К.Н., Нугманов Н.А.

97 Некоторые аспекты диагностики и лечения больных ригидным плевритом

Арыстанова А.Ж.

99 Диагностика неревматического миокардита: маркеры воспаления, повреждения кардиомиоцитов и нейрогуморальные факторы

Ботабекова Т.К., Сарсембекова К.Т., Балыбина Г.В.

102 Физиотерапия в комплексном лечении отечного экзофтальма

Рустемова С.А.

104 Сравнительный анализ влияния на когнитивные функции антиэпилептической терапии

Оразбаева Д.Ч.

Candida туыстығына жататын саңырауқұлақтардың антимикотикалық препараттарға сезімталдығы мен түрлік спектрі

Берекенова Г.А.

Созылмалы иондаушы сәулелу нугу ұшырағандардың парадонт ауруларын имудон арқылы емдеу және қалпына келтіру

Еслямғалиева А.М., Атабаев С.А., Жілкібаева Ж.Б., Еслямғалиев Э.Г., Клемецкая О.Э., Адіббаева А.

Стоматологиялық тәжірибеде жергілікті анестетиктердің әсерін зерттеу

Омарова Г.К.

Жүктілігін хирургиялық кюретаж әдісімен үзген әйелдердегі психоэмоционалды жағдайының ерекшеліктері

Ысқақов С.С., Ли С.И.

Асқынған жүктілік кезіндегі қағанақ қабығы.

Куркин А.В., Рыбалкина Д.Х.

ЖЗел шешек кезіндегі балалардың буккальды эпителиоциттерінің реактивтілігі

Диканбаева С.А., Абеуова Б.А., Мұстапаева Н.М.

Нефротикалық синдромы бар балалардағы циклофосфамидпен пульс-терапияның әсері

Мұсаев Ю.М., Ақбалаева К.О., Мұстафина С.С., Махамбетова Г.Д., Биботаева Ж.Т., Байжигитов О.Б.
Балалардағы ауыр пневмониядағы қауіпті жағдайда «олім» және «омір» жайлы болжамды клинико-метаболикалық бағалау

ТӘЖІРИБЕЛІК МЕДИЦИНА МӘСЕЛЕРІ

Тәжібәева Д.С., Мейрамова А.Г., Түсіпбекова Г.Т., Мейрамов Г.Г., Қабдуәлиева Н.Б.

Диабетогенді в-цитотоксикалық қосындылар тудыратын адам эмбриондарының панкреатиттік бөліктерінің деструкциясы және дитиокарбамин қышқылының көмегімен оны болдыртпау мүмкіндіктері

Конкаев А.К., Тәжібәева Д.С., Мынбаева З.Н.
Экспериментальды зерттеулер түрлі адьюванттармен эпидуралды қоршау жасау

Поляков В.В., Сопин Д.С., Юдакова Е.В., Қазбекова А.Т., Сейтембетова А.Ж., Сұлтанов С.Х., Рудова В.А.
Терек пен үйенкі препараттарды дерматологиялық ауруларды емдегенде қолдану

Ишигов И.А.

Тәжірибеклік ойық жара зақымдалуы кезінде кейбір қабынуға қарсы стероидты емес препараттардың асқазан кілегей қабатындағы монооксигеназды фермент жүйесіне әсері

Мушанова З.Е., Табаров А.Б., Мәнекенова К.Б., Иванова О.В., Жаманбаева Ж.Ж., Ламашарипова Г.Е.
Экспериментальды описторхозда қолданылатын препараттардың морфологиялық көрсеткішіне ықпал етуі

Шукірбекова А.Б.

Тритерпен гликозиді - глицирризин қышқылы мен

Уразбаева Д.Ч.

108 Видовой спектр и чувствительность к антимикотическим препаратам грибов рода Candida, выделенных из мочи больных с острым и хроническим пиелонефритом

110 *Берекенова Г.А.*

Заболевания пародонта у лиц, подвергавшихся хроническому воздействию ионизирующей радиации, и эффективность имудона в процессе их реабилитации

113 *Еслямғалиева А.М., Атабаев С.А., Жілкібаева Ж.Б., Еслямғалиев Э.Г., Клемецкая О.Э., Адіббаева А.*

Сравнительное изучение действия местных анестетиков в стоматологической практике

115 *Омарова Г.К.*

Особенности психоэмоционального состояния нерожавших женщин, прервавших беременность методом хирургического кюретажа

117 *Искаков С.С., Ли С.И.*

Плодные оболочки при осложненной беременности

119 *Куркин А.В., Рыбалкина Д.Х.*

Реактивность буккальных эпителиоцитов у детей при ветряной оспе

122 *Диканбаева С.А., Абеуова Б.А., Мұстапаева Н.М.*

Терапевтический эффект пульс-терапии циклофосфамидом у детей с нефротическим синдромом

124 *Мұсаев Ю.М., Ақбалаева К.О., Мұстафина С.С., Махамбетова Г.Д., Биботаева Ж.Т., Байжигитов О.Б.*

Клинико-метаболическая оценка критических состояний у детей с тяжелой пневмонией при неблагоприятном прогнозе

ВОПРОСЫ ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЙ МЕДИЦИНЫ

Тәжібәева Д.С., Мейрамова А.Г., Түсіпбекова Г.Т., Мейрамов Г.Г., Н.Б. Қабдуәлиева

127 Деструкция панкреатических островков эмбрионов человека, вызываемая диабетогенными цинк-связывающими в-цитотоксическими соединениями и возможности ее предотвращения с помощью производных дитиокарбаминовой кислоты

130 *Конкаев А.К., Тәжібәева Д.С., Мынбаева З.Н.*
Экспериментальное обоснование эпидуральной блокады различными адьювантами

133 *Поляков В.В., Сопин Д.С., Юдакова Е.В., Қазбекова А.Т., Сейтембетова А.Ж., Сұлтанов С.Х., Рудова В.А.*
Применение препаратов тополя и осыны при лечении дерматологических заболеваний

136 *Ишигов И.А.*
Влияние некоторых нестероидных противовоспалительных препаратов на ферменты монооксигеназной системы в слизистой оболочке желудка при экспериментальном язвенном поражении

139 *Мушанова З.Е., Табаров А.Б., Мәнекенова К.Б., Иванова О.В., Жаманбаева Ж.Ж., Ламашарипова Г.Е.*

Влияние препаратов на морфологические показатели при экспериментальном описторхозе

142 *Шукірбекова А.Б.*

Стандартизация комплексной соли тритерпенового гликозида

ремантадин комплекс тұзын жаңа дәрілік зат ретінде стандарттау

Датхаев У.М., Төлеуов Б.И., Дилбарханов Р.Д., Әдекенов С.М., Абдуллабекова Р.М.
Жылқы майындағы поликанықпаған қышқылдардың тотығу жылдамдығын зерттеу

–глицирризиновой кислоты и ремантадина как лекарственной субстанции

- 144 *Датхаев У.М., Төлеуов Б.И., Дилбарханов Р.Д., Әдекенов С.М., Абдуллабекова Р.М.*
Исследование скорости окисления полиненасыщенных жирных кислот в конском жире

МЕДИЦИНА БІЛІМІНІҢ ПРОБЛЕМАЛАРЫ

Малтабарова Н.А., Кабдуалиева Н.Б., Калина Н.В., Назарова Л.К.
Медициналық жоғарғы оқу орындарында студенттерге өзекті білім беру

ПРОБЛЕМЫ МЕДИЦИНСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ

- 147 *Малтабарова Н.А., Кабдуалиева Н.Б., Калина Н.В., Назарова Л.К.*
Проблемное обучение студентов в медицинском вузе

РЕФЕРАТИВТІ ХАБАРЛАМА

Дарменов О.К., Базарбекова Ш.К., Тажин Б.К., Еркебай Р.А.
Ауруханаға дейінгі деңгейдегі тыныс алу ағзаларымен ауратын науқастардың қосымша дерттерінің диагностикасы: кәзіргі кезеңінде және болашақта

Байбулатов Т.Д.
Қол басы сүйектерінің сыртқы жағынан доғал қатты затпен соққан кездегі алақан сүйектерінің диафизіндегі сынықтардың өзгешелігі

Тайгулов Е.А., Жексенбаев А.А., Оразбаев С.Т., Ускенбаев Т.А.
Механикалық сары-ауру холангитпен асқынған науқастарды емдеуде эритроциттік фармакоциттерді қолдану

Тайгулов Е.А., Жексембаев А.А., Оразбаев С.Т., Цой О.Г., Балжанов Ж.М.
Өт жолдарының тарылуы холангитпен асқынған науқастардағы өт микрофлорасының сипаттамасы

Алишанбаева Г.У., Қоңқаева М.Е., Соколов Ю.Е., Габбасов Е.М., Айтмагамбетова С.Б., Ильина С.Ю.
Тәжірибеден оқиға. Ауыр ағымды сальмонеллездың клиникалық варианты. Қолайлы болжаммен аяқталған сальмонеллездың сипаттамасы

Байбекова Р.Н., Б.У. Исина.
Ерте жастағы балалар арасында жедел жұқпалы шек аурулардың тарайтын жағдайлары

Зуева Ю.И.
Щитовидтік дисфункциялары кезінде интеграциялық гематологиялық корсеткіштері

Отарбаев Н.К., Молдатаев Н.Ж., Абильмажинова Ж.Н., Амренова А.М.
Рейтер диагнозымен қызбалада уреоплазмалық инфекциясымен ассоцияларған клиникалық жағдай

Жусупова Б.К.
Микроағзалардың микроағзаларға қарсы препараттарына сезімталдылығын диско-диффузиялық әдіспен анықтау үшін марк-3 диспенсерін қолдану

Жусупова Р.Ж., Жусупов Б.З., Төлеубекова Г.А. Жунусова У.К., Бугаков А.А., Прусова С.Б., Бугакова С.Л.
Түрлі нысандағы тубіркуллезбен ауыратын ауыруларда ілесе жүретін таз ауыру қоздырғышын табу

Айтмилесова В.У., Натбаева Л.И., Темкин С.М.
Ұрық көпіршігінің мерзімінен бұрын жарылуы: гестацияның уақытына жеткен мерзімінде белсенді және күтілетін әдіс

Байменов А.Ж., Дуйсебаева А.А.
Эндоскопиялы эндоназалды дакриоринистостомияның модификациясы

РЕФЕРАТИВНЫЕ СООБЩЕНИЯ

- Дарменов О.К., Базарбекова Ш.К., Тажин Б.К., Еркебай Р.А.*
149 Диагностика сопутствующих заболеваний органов дыхания: настоящее, будущее

- Байбулатов Т.Д.*
150 Характер переломов диафизов пястных костей при ударах твердыми тупыми предметами по ладонной поверхности кисти

- Тайгулов Е.А., Жексенбаев А.А., Оразбаев С.Т., Ускенбаев Т.А.*
151 Применение эритроцитарных фармакоцитов в лечении больных механической желтухой, сопровождающейся холангитом

- Тайгулов Е.А., Жексембаев А.А., Оразбаев С.Т., Цой О.Г., Балжанов Ж.М.*
152 Характеристика микрофлоры желчи при холангите у больных со структурами желчных протоков

- Алишанбаева Г.У., Қоңқаева М.Е., Соколов Ю.Е., Габбасов Е.М., Айтмагамбетова С.Б., Ильина С.Ю.*
153 Случай из практики. Вариант тяжелого течения сальмонеллеза

- Байбекова Р.Н., Исина Б.У.*
155 Факторы, влияющие на развитие острых кишечных инфекций у детей раннего возраста

- Зуева Ю.И.*
156 Интегральные гематологические показатели при дисфункциях щитовидной железы

- Отарбаев Н.К., Молдатаев Н.Ж., Абильмажинова Ж.Н., Амренова А.М.*
157 Клинический случай синдрома Рейтера, ассоциированного с уреоплазменной

- Жусупова Б.К.*
159 Применение диспенсера марк-3 для определения чувствительности микроорганизмов к противомикробным препаратам диско-диффузионным методом

- Жусупова Р.Ж., Жусупов Б.З., Төлеубекова Г.А. Жунусова У.К., Бугаков А.А., Прусова С.Б., Бугакова С.Л.*
160 Выявление сопутствующей грибковой инфекции у больных с различными формами туберкулеза

- Айтмилесова В.У., Натбаева Л.И., Темкин С.М.*
162 Несвоевременное излитие околоплодных вод: активная и выжидательная тактика ведения при доношенном сроке гестации

- Байменов А.Ж., Дуйсебаева А.А.*
164 Модификация эндоскопической эндоназальной дакриоринистостомии

ЛИТЕРАТУРА

1. Государственная фармакопея СССР XI изд.-Медицина, 1987. – Т. 2. -333 с.
2. Правила разработки, оформления, изложения, экспертизы, согласования и утверждения фармакопейных статей на лекарств. средства и порядок внесения изменений в фармакопейные статьи. – Астана, 2002, 18 с.
3. Гейсс Ф. Основы тонкослойной хроматографии: Пер. с англ. / Под ред. В.Г. Березкина. – I, II. – 348 с.
4. Арыстанова Т.А. Стандартизация лекарственных препаратов корня солодки. – Шымкент: Изд. ЮКГМА, 2001. – 162 с.
5. Фотометрия в фармацевтическом анализе / Крамаренко В.Ф., Попова В.И. – Киев: Здоровье, 1972. – 191 с.

ТРИТЕРПЕН ГЛИКОЗИДІ - ГЛИЦИРРИЗИН ҚЫШҚЫЛЫ МЕН РЕМАНТАДИН
КОМПЛЕКС ТҰЗЫН ЖАҢА ДӘРІЛІК ЗАТ РЕТІНДЕ СТАНДАРТТАУ

А.Б.Шүкірбекова

Берілген мақалада құрамы глицирризин қышқылы және ремантадиннен тұратын комплекс тұзын жаңа дәрілік зат ретінде стандарттау мақсатымен жүргізілген зерттеу нәтижелері көрсетілген.

STANDARDIZATION COMPLEX SALT OF TRITERPENIC GLYCOSIDE - GLYCIRRIN ACID
AND REMANTADIN AS MEDICINAL SUBSTANCE

A.B. Shukirbekova

This work demonstrate the results of investigation, defining specification of quality and carrying out the standardization of new medicinal substance of glycirriline acid of complex salt with remantadin.

©Авторлар ұжымы, 2007
ОӘК 615.011:665.223.1

У.М. Датхаев, Б.И. Төлеуов, Р.Д. Ділбарханов,
С.М. Әдекенов, Р.М. Абдуллабекова

ЖЫЛҚЫ МАЙЫНДАҒЫ ПОЛИҚАНЫҚПАҒАН ҚЫШҚЫЛДАРДЫҢ
ТОТЫҒУ ЖЫЛДАМДЫҒЫН ЗЕРТТЕУ

С.Ж.Асфендияров атындағы Қазақ Ұлттық медицина университеті
АҚ ҒӨО «Фитохимия» Алматы

Жакпа майлар құрамындағы негіздер дәрілік заттардың тасымалдағышы немесе дәрілердің қалпын түзуші ретінде ғана қызмет атқарып қоймай, қазіргі заманда қалыптасқан көзқарас бойынша негіз бүкіл дәрілік қалыптың белсенді компоненті болып саналады [1,2].

Осы тұрғыдан қарастырғанда, дәрілік заттармен әрекеттеспейтін, аллергиялық және тітіркендіргіш әсер көрсетпейтін, терінің физиологиялық қызметін бұзбайтын, теріге жақсы жағылатын және теріден жеңіл жуылатын, тегіс тарайтын, дәрілік қалыптың терапевтік тиімділігін қамтамасыз ететін және сақтау кезінде тұрақты негіздерді іздестіру қазіргі заман фармациясының өзекті мәселелерінің

бірі болып табылады [3,4].

Қазіргі кезде жакпа майлардың негізі ретінде көптеген жануар текті майларды қолдану мәселесі қолға алынуда. Жакпа майларға негіз іздестіру мақсатымен қазіргі кезде зерттеушілер жануар майларының бірнеше түрін ұсынды: аю майы [5], жанат майы [6], пингвин майы [7], тауық майы [8], жұмыртқа майы [9].

Біз жакпа майларға негіз ретінде жылқы майын зерттеуді қолға алдық [10].

Жылқы майы химиялық құрамы бойынша басқа жануар майларынан ерекшеленеді. Жылқы майының құрамында қанықпаған май қышқылдарының көп болуы оны өсімдік майларына жақындатады [11].

Моно- және полиқанықпаған май қышқылдарының

Кесте. Поликанықпаған қышқылдардың құрамының жылумен өндегенде өзгеруі

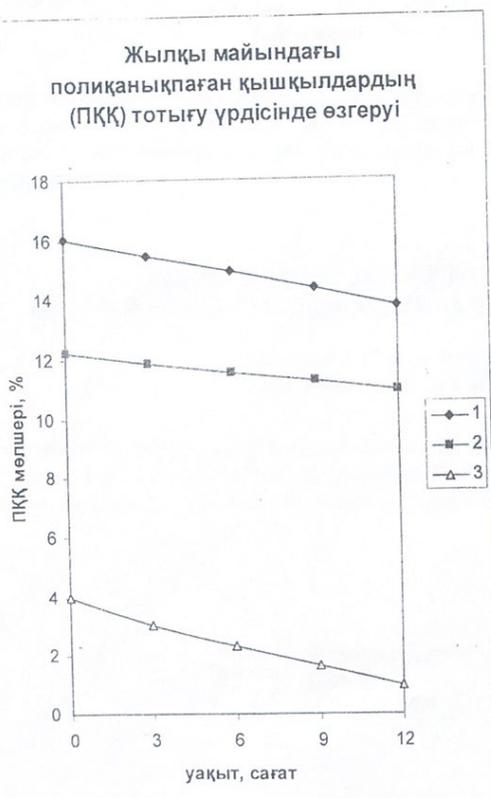
№	Уақыт, сағат	Поликанықпаған қышқылдардың мөлшері, %		
		C _{18,2}	C _{18,3}	C _{20,4}
1	0	12,23	16,04	3,99
2	3	11,88	15,47	3,03
3	6	11,52	14,91	2,31
4	9	11,23	14,35	1,65
5	12	10,88	13,71	0,96
Тотығу жылдамдығы		0,11	0,18	0,23

тотығуы тізбекті еркін-радикал үрдісімен жүреді, бұл үрдіс жарықтың, жылудың, ауыспалы валентті металдардың иондарының әсерімен болатын автототығу нәтижесінде басталады [12].

Жоғарыдағы мәліметтерді ескере отырып, біз жылқы майын жақпа майларына негіз ретінде қолдану мүмкіндігін қамтамасыз ету үшін оның құрамындағы поликанықпаған қышқылдардың тотығу жылдамдығын зерттеуді мақсат еттік.

Поликанықпаған қышқылдардың тотығу динамикасы мен анализін төмендегі әдістемемен анықтадық.

Жылқы майының май қышқылдық құрамын Agilent 1100 Series жоғары эффективті сұйықтық хроматографымен анықтадық. Хроматограф термостатпен, ультракүлгін-детектормен және НР бағдарламалық қамдандырумен жабдықталған. Май қышқылдарын толқынның 215 нм ұзындығында хроматографияладық.

Сынамаларды дайындау үшін 1,0 майды колбаға салып, 0,5 құрғақ натрий гидрототығын қостық, одан кейін 15мл гексан мен 15мл этил спиртін қостық. Колбаға ауа конденсаторын қосып су моншасында 40°C температурада үздіксіз араластыра отырып, натрий гидрототығы ерігенше қыздырдық. Қоспаны 12 сағат ұстадық. Одан кейін 50мл 4% күкірт қышқылының ерітіндісін қышқыл реакцияға дейін қостық, одан кейін 15мл гександы қостық. Қоспаны 30-40 мин бойына араластырдық. Жоғарғы органикалық қабатын декантациямен фильтр қағазы арқылы шыны бюкске құйдық.

Анализді жүргізу шарттары: элюенттің ағынының жылдамдығы 1мл/мин, термостат температурасы 35°C. Элюент ретінде метанол су 80:20 қоспасы қолданылды. Зерттелетін ерітіндіні дозаторға микрошприцпен енгізіп, хроматографиялады. Түпкілікті спектрді алып, НР бағдарламалық қамдандырудың көмегімен өңдейді.

Препараттың тотығуын Петри тостағаншаларына майды жұқа қабатпен салып, ауаның еркін келуімен 70°C температурада ұстадық. Сынамаларды әр 3 сағат сайын 12 сағат бойына алып отырдық және оларда поликанықпаған қышқылдардың мөлшеріндегідей анықтадық.

Қанықпаған май қышқылдарының тотығу жылдамдығын төмендегі формуламен анықтадық:

$$V = \frac{C_2 - C_1}{12}$$

V - қанықпаған май қышқылдарының тотығу жылдамдығы, %/сағ;

C₁ - бастапқы майдағы қанықпаған қышқылдардың концентрациясы, %

C₂ - майды 12 сағат термостатта ұстағаннан кейінгі қанықпаған қышқылдардың концентрациясы, %

Зерттеу нәтижелері кестеде және суретте берілген. Сонымен, зерттеу нәтижесінде, поликанықпаған қышқылдардың тотығу жылдамдығы қос байланыстар санының көбеюіне тура пропорциональды екендігі анықталды: линоль қышқылының (C_{18,2}) тотығу жылдамдығы 0,11, линолен қышқылының (C_{18,3}) тотығу жылдамдығы 0,18, ал арахидон қышқылының (C_{20,4}) тотығу жылдамдығы - 0,23.

ӘДЕБИЕТ

1. Алексеева И.В. Разработка лекарственных форм для лечения ран // Фармация. – 2003. - №2. – С. 43-45
2. Муравьев И.А., Кононихина Н.Ф. Роль вспомогательных веществ в механизме доступности нерастворимых лекарственных препаратов в мазях и суспензиях // Фармация. - 1980, №4, С.13-18
3. Дильбарханов Р.Д., Датхаев У.М.; Амантаева М.Е., Бердибеков М.А. К проблеме использования липидов в медицине и фармации (обзор лит). // Фармация Казахстана. -- 2004. - №9. – С.36-41
4. Багирова В.Л., Демина Н.Б., Мазы. Современный взгляд на лекарственную форму // Фармация. – 2002, №2. – С.24-26
5. Коновалов В.Н., Коновалова Ю.В. Мазь противовоспалительного, обезболивающего, ранозаживляющего действия. – Патент RU 2127584. – 1999.
6. Бачинский А.Г., Колокольцев А.А., Мистюрин Ю.Н. Косметический крем для ухода за кожей. – Патент RU 97118172. – 1999.
7. Орджоникидзе З.Г., Гаспарова М.Г. Мазь «Бенина» для лечения гнойных и инфицированных ран различной этиологии. – Патент RU 2058776. – 1996.
8. Николаенко Н.С., Крупеникова Н.А., Биктимирова И.О., Соколова М.Н. Состав для лечения вирусных заболеваний кожи. – Патент RU 2105545. – 1998.
9. Джиджоева А.А., Закиева Ф.Р. Мазь для лечения ожогов. – Патент RU 2083199. – 1997.
10. Дильбарханов Р.Д., Бисембаев Э.М., Датхаев У.М., Жузенов А.А. Использование конского жира в фармации. – Материалы научно-практической конференции «Основные достижения и перспективы развития фармацевтического сектора Таджикистана» с международным участием, посвященной 25-летию фармацевтического факультета Таджикского государственного медицинского университета им. Абу-Али Абн Сино, Душанбе. – 2006. – Вестник Авиценны – 2006. - №1-2. – с.506-509.
11. Кадырова Р.Х., Шакиева Р.А. Конина в лечебном питании. – Алма-Ата: «Кайнар». – 1989. – 175 с.
12. Толкунова Н.Н., Бидюк А.Я. Исследование антиокислительных свойств экстрактов толокнянки, зверобоя, коры дуба. // Масложировая промышленность. – 2002. - №3. – С.34-35

ИССЛЕДОВАНИЕ СКОРОСТИ ОКИСЛЕНИЯ ПОЛИНЕНАСЫЩЕННЫХ ЖИРНЫХ КИСЛОТ В КОНСКОМ ЖИРЕ

У.М. Датхаев, Б.И. Толеуов, Р.Д. Дилбарханов,
С.М. Адекенов, Р.М. Абдуллабекова

С целью использования конского жира в качестве основы для мазей проводится серия исследований по стабилизации жира. Одним из фрагментов исследования является определение скорости окисления полиненасыщенных жирных кислот, содержащихся в конском жире. В результате исследования установлено, что наибольшая скорость окисления характерна арахидоновой кислоте.

THE INVESTIGATION OF OXIDATION RATE OF POLYUNSATURATED FATTY ACIDS IN THE EQUINES FAT

U.M. Dathaev, B.I. Toleuov, R.D. Dilbarhanov,
S.M. Adekenov, R.M. Abdullabekova

Investigation's series on fat stabilization is being carried out with the aim of equines fat use in the character of basis for ointments. The determination of oxidation rate of polyunsaturated fatty acids is the one of investigation's fragments, containing in the equines fat. It is established in the result of investigation, that the more oxidation rate is characteristic to the arachidonic acid.